

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ, ΑΚΑΔΗΜΑΤ'ΚΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΩΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΤΙΜΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΝ ΤΗΣ 24ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1956

Ἐκτὸς τῆς Ἑθνικῆς ἑορτῆς, τὴν ὁποῖαν μετὰ σύμπαντος τοῦ πανελ-
ληνίου συνεορτάζει καὶ ἡ Ἀκαδημία, αὕτη ἄγει σήμερον καὶ τὴν ἰδίαν τῆς
ἑορτῆν, δηλαδὴ τὴν 30^{ήν} ἐπέτειον ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της.

Ἀσφαλῶς δὲν εἶναι ἄνευ σημασίας ὅτι ἡ ἵδρυσις τῆς Ἀκαδημίας
καὶ συνεπῶς ἡ ἐπέτειος αὐτῆς συμπίπτει τὴν αὐτὴν ἡμέραν μετὰ τῆς ἑθνι-
κῆς ἑορτῆς. Πρόκειται περὶ συμβολισμοῦ, δηλοῦντος ὅτι καὶ ἡ Ἀκαδημία
μετέχουσα τῶν εὐφροσύνων, ὡς καὶ τῶν δυσχερῶν τοῦ Ἑθνους περιστά-
σεων, τελικὸν σκοπὸν τῆς θέτει τὴν παλιγγενεσίαν τῆς ἐνιαίας ἐλευθέ-
ρας Ἑλλάδος, τὴν πνευματικὴν αὐτῆς παλιγγενεσίαν, ὥστε αὕτη νὰ κα-
ταστή πάλιν ὄχι μόνον ἡ Ἑλλὰς τῶν στενῶν γεωγραφικῶν ὁρίων, εἰς τὰ
ὁποῖα οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς τὴν περιώρισαν, ἀλλ' ἡ ἀληθῶς μεγάλη καὶ αἰῶ-
νία Ἑλλὰς, ἡ Ἑλλὰς τοῦ πνεύματος, τῶν ἐπιστημῶν, τῶν γραμμάτων,
τῶν τεχνῶν, τῶν μεγάλων καὶ ἀκαταλύτων ἰδανικῶν καὶ τῆς αἰωνίας δό-
ξης, ἡ καθοδηγὸς καὶ διδάσκαλος τῆς ἀνθρωπότητος, ἡ ὁδηγοῦσα εἰς τὴν
ὁδὸν τοῦ ἀληθινοῦ μεγαλείου.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἡ Ἀκαδημία προφανῶς καθώρισεν, ὅπως κατὰ
τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἑθνικῆς ἑορτῆς ἀνακοινοῖ τὰς ἀποφάσεις της περὶ βρα-
βεύσεως ἔργων, σχετιζομένων ἰδίως πρὸς θέματα ἑθνικῆς σημασίας καὶ
ἐθνικῶν ἀγώνων, ὡς καὶ ἔργων ἀρετῆς.

Καὶ ἤδη κοινοποιοῦνται αἱ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἀπονεμόμεναι μετὰ
γνώμην τῶν οἰκείων τάξεων τιμητικαὶ διακρίσεις πρὸς συγγραφεῖς ἀξιο-
λόγων συγγραμμάτων ἐκ τῶν ὑποβληθέντων ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτῆς.

Διὰ τὸ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας προκηρυχθὲν Ροῦδιον βραβεῖον, μὲ θέμα τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἀειμνήστου ἐπιφανοῦς λογογράφου **Ἀνδρέα Καρκαβίτσα**, ὑπεβλήθησαν δύο μηχανογραφημένα μελέται ἀξιόλογοι ἐπὶ τοῦ ὅλου. Ἐκ τῶν δύο τούτων μελετῶν ἐκρίθη ἀξία ἐπαίνου μετὰ χρηματικῆς ἐνισχύσεως δραχ. 5.000, ἡ φέρουσα τὸ ρητὸν «*Métron ἄριστον*». Πρόκειται περὶ ἐργασίας μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν γραφείσης, διὰ τῆς ὁποίας προσφέρεται πλουσιώτατον ὕλικόν, χρήσιμον διὰ τὸν μέλλοντα νὰ ἀσχοληθῇ τυχὸν μὲ τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ ἔργον, ὡς καὶ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἔδρασεν ὁ Καρκαβίτσας.

Ἰσως ἡ ἔν τισιν ὑπὲρ τὸ δέον ἐπισώρευσις λεπτομερειῶν καὶ ἡ ἐνιαχοῦ μὴ διάκρισις οὐσιώδους καὶ ἐπουσιώδους συνετέλεσεν εἰς τὸν ὑπερμετρον ὄγκον τοῦ βιβλίου, ἐκ 445 μεγάλων χειρογράφων σελίδων, καὶ ἴσως ἡ σύμπτυξις τμημάτων τινῶν θὰ καθίστα τὸ βιβλίον προσιτώτερον εἰς εὐρύτερον ἀνάγνωστικὸν κοινόν.

Μετὰ τὴν ἀποσφράγισιν τοῦ φακέλου ἐγνώσθη ὅτι συγγραφεὺς τοῦ ἔργου εἶναι ἡ καθηγήτρια κυρία **Νίκη-Στέλλα Θωμοπούλου**, ἣτις παρακαλεῖται νὰ προσέλθῃ πρὸς παραλαβὴν τοῦ βραβείου.

Ὁ ἀντιστράτηγος κ. **Σέργιος Γυαλίστρας**, συγγραφεὺς ἀξιολόγων μελετῶν, ἐπὶ στρατιωτικῶν ἰδίως θεμάτων, κατ' Αὐγούστον τοῦ 1955 ἐξέδωκεν ἀγγλιστὶ ὑπὸ τὸν τίτλον: «Hellas and Cyprus» μελέτην, ἣτις ἀποτελεῖ σύντομον ἀλλ' ἀξιόλογον ἐπισκόπησιν τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑθνους μας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, καὶ συγχρόνως διαφωτίζει τὸ θέλον νὰ διαφωτισθῇ ἀγγλόφωνον κοινὸν διὰ τὸ φλέγον Κυπριακὸν ζήτημα.

Τὴν μελέτην του ταύτην συμπληρώσας ἐξέδωκεν ὁ στρατηγὸς Γυαλίστρας καὶ ἑλληνιστί, ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ἑλλάς*», 1956.

Εἰς τὸ Α' μέρος τοῦ βιβλίου ὁ στρατηγὸς Γυαλίστρας ἐξετάζει τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς δημιουργίας τοῦ συγχρόνου Ἑλληνικοῦ Κράτους. Εἰς τὸ Β' μέρος ἐξετάζει τὰ τοῦ συγχρόνου ἑλληνικοῦ βασιλείου καὶ εἰς τὸ τρίτον μέρος πραγματεύεται ἐκτενέστερον περὶ τῶν ἐκκρεμουσῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων (Βορειοηπειρωτικόν, Κυπριακόν). Ἐξαίρεται δ' ἐπὶ τοῦ ὅλου τὸ θαῦμα τῆς νικηφόρου πάλης τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἔναντι πολυωνύμων ἐχθρῶν.

Ἡ Ἀκαδημία ἀπονέμει βραβεῖον εἰς τὸν κ. Γυαλίστραν διὰ τὸ σύγγραμμά του «Ἑλλάς» καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ προσέλθῃ πρὸς παραλαβὴν τοῦ βραβείου.

Ὁ ἀντιναύαρχος κ. **Παναγιώτης Κώνστας**, εἰς ἐκδοθὲν σύγγραμμά του ὑπὸ τὸν τίτλον: «*Ἡ Ἑλλάς κατὰ τὴν δεκαετίαν 1940-1950*» ἀφηγεῖται τὰ πολεμικά, πολιτικά καὶ διπλωματικά γεγονότα ἀπὸ τοῦ 1940 μέχρι τοῦ 1950 δηλαδὴ μιᾶς ἐποχῆς, ἣτις ἀναντιρρήτως εἶναι ἀπὸ τὰς σπουδαιότερας ἱστορικές περιόδους τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Ὁ κ. Κώνστας περιγράφει καὶ κρίνει τὰ γεγονότα τῆς περιόδου ὅπως τὴν ἔζησεν ἐκ τῶν ἐμπιστευτικῶν καὶ ἡγετικῶν θέσεων τὰς ὁποίας κατεῖχε, μὲ βάσιν τὰ πολεμικά ἡμερολόγια καὶ τὰ ἀρχεῖα καὶ ὑπὸ τὸ φῶς νέων καὶ ἱστορικῶς ἐξηκριβωμένων στοιχείων.

Ἡ Ἀκαδημία ἀπονέμει εἰς τὸν ναύαρχον κ. Κώνσταν βραβεῖον διὰ τὸ ὡς ἄνω σύγγραμμά του: «*Ἡ Ἑλλάς κατὰ τὴν δεκαετίαν 1940-1950*» καὶ παρακαλεῖται οὗτος νὰ προσέλθῃ πρὸς παραλαβὴν τοῦ βραβείου.

Ὁ πρεσβευτὴς κ. **Ἀλέξης Κύρου** ἐξέδωκε βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ἑλληνικὴ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ*» 1955, σελ. 459. Εἰς τὸ ἀξιόλογον τοῦτο σύγγραμμα, ὁ συγγραφεὺς κατὰ πρῶτον παραθέτει σύντομον ἐπισκόπησιν τῆς διπλωματικῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἐκτενέστερον ἐκθέτει ὁ συγγραφεὺς τὴν ἱστορίαν τοῦ βορειοηπειρωτικοῦ ζητήματος ἐπὶ τῇ βάσει ἐπισήμων κειμένων. Τὸ διεξοδικώτερον τμήμα τοῦ βιβλίου ἀναφέρεται εἰς τὸ κυπριακὸν ζήτημα, ὅπου ἐκτίθενται ὅλαι αἱ ἐπίσημοι καὶ συχνότατα μεροληπτικαὶ καὶ ἀνακριβεῖς ἀπόψεις τῶν Ἀγγλων, ὡς καὶ λάθη τινὰ τῶν ἡμετέρων, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ συγγραφέως. Ἐνδιαφέρουσαι εἶναι καὶ αἱ πληροφορίες τοῦ κ. Κύρου διὰ τὰς μετὰ τῶν Σέρβων καὶ Βουλγάρων σχέσεις μας.

Ὁ συγγραφεὺς μετὰ παρρησίας καὶ ἀντικειμενικότητος ἐκθέτει τὰς ἀπόψεις του, παρέχει πλουσιώτατον ὕλικόν, πολυτίμους πληροφορίες καὶ διδακτικὰς κρίσεις καὶ σκέψεις.

Ὁ κ. Κύρου παρακαλεῖται νὰ παραλάβῃ τὸ βραβεῖον διὰ τὸ σύγγραμμά του.

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἀπονέμει, συμφώνως πρὸς τὸν Ὁργανισμόν της, καὶ τιμητικὰς διακρίσεις δι' ἔργα ἀρετῆς καὶ φιλαλληλίας.

Τοιοιουτρόπως ἀπονέμει ἔπαινον εἰς τὸν ἱερέα **Ἀλέξανδρον Παπαποστόλου**, ἐφημέριον τοῦ ἐν Βόλῳ ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, διότι οὗτος κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον, ὅτε συνέβησαν αἱ μεγάλαι πλημμύραι τοῦ Βόλου, ἀνέσυρεν ἐκ τῆς ὁρμῆς τῶν ὑδάτων νέον κινδυνεύοντα καὶ ζητοῦντα βοήθειαν, τὸν ἤρπασε καὶ τὸν ἔφερεν εἰς μέρος

ασφαλές διὰ νὰ ἀνασύρῃ καὶ ἄλλον νέον, ὅστις ὅμως δὲν ἐπέζησεν ἕνεκα εἰσαγωγῆς ὑδάτων καὶ πηλοῦ εἰς τὸν στόμαχόν του.

Παρακαλεῖται ὁ σεβάσμιος ἐφημέριος Ἀλέξανδρος Παπαποστόλου νὰ παραλάβῃ τὸν ἔπαινον.

Τὸ 1914 ἡ αἰμίνηστος **Ἄννα Θεοδωροπούλου** ἱδρύσκει τὸ «**Μερόπειον**» καθίδρυμα εἰς μνήμην τῆς ἀποθανούσης θυγατρὸς τῆς Μερόπης. Τοῦ ιδρύματος, ἐφ' ὅσον ἔζη, προΐστατο ὡς Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου καὶ διευθύντρια ἡ ιδρύτρια αὐτοῦ, ἔχουσα συμπαραστάτιν τὴν κυρίαν **Ἀγγελικὴν Χατζοπούλου**, ἥτις, θανούσης τῆς ιδρυτρίας, τὴν διεδέχθη. Ἐκτοτε ἀπὸ τοῦ 1933 μέχρι σήμερον, ἐπὶ 23 συναπτά ἔτη, ἡ κυρία Χατζοπούλου διευθύνει ὑποδειγματικῶς μετ' ἐνθέου ζήλου τὸ ἱδρυμα, εἰς τὸ ὁποῖον περιθάλλονται κυρίαι μετρίων οἰκονομικῶν πόρων καὶ ὅπου διατηρεῖται συγχρόνως νηπιαγωγεῖον διὰ τέκνα ἐργαζομένων γυναικῶν μετὰ οἰκοτροφείου.

Ἡ σεβαστὴ κυρία Χατζοπούλου δὲν ἐργάζεται μόνον ὡς διευθύντρια, ἀλλ' ὡς προστάτις καὶ μάννα τῶν εἰς τὸ ἱδρυμὰ τῆς περιθαλπομένων κυριῶν καὶ νηπίων, παρ' ὅλην τὴν προχωρημένην ἡλικίαν τῆς.

Ἡ Ἀκαδημία, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἐξαίρετον φιланθρωπικὴν δρασιν τῆς κυρίας Χατζοπούλου, ἀπονέμει εἰς αὐτὴν καὶ ὡς ἐκπρόσωπον τοῦ ιδρύματος καὶ ὡς ἄτομον, βραβεῖον, τὸ ὁποῖον παρακαλεῖται νὰ παραλάβῃ.

Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1865 συνεστήθη ὑπὸ ἐπιφανῶν λογίων καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν, ἐν οἷς ὁ Ἀλέξανδρος Σοῦτσος, ὁ Χαρίλαος Τρικούπης, ὁ Κωνσταντῖνος Δεληγιάννης, ὁ Ἀγγελος Βλάχος, ὁ Νικόλαος Μαυροκορδάτος, ὁ Μᾶρκος Δραγούμης καὶ ἄλλοι, ἡ **Ἑταιρεία τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ**.

Σκοπὸς αὐτῆς ἐτέθη ἡ ἠθικὴ μόρφωσις τοῦ λαοῦ καὶ ἡ διάδοσις εἰς τὰς λαϊκὰς καὶ ἐργατικὰς ἰδίως τάξεις χρησίμων γνώσεων διὰ τῆς διδασκαλίας ὕγιων καὶ πρακτικῶν μαθημάτων δωρεάν, ὡς καὶ διὰ τῆς συστάσεως λαϊκῶν βιβλιοθηκῶν καὶ ἄλλων μορφωτικῶν τοῦ λαοῦ μέσων.

Τὸν σπουδαιότατον τοῦτον κοινωνικὸν σκοπὸν ἐξηκολούθησε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκπληρῶνῃ ἡ Ἑταιρεία κατὰ δύναμιν, παρὰ τὰς δυσχερεῖς οἰκονομικὰς συνθήκας, ἰδίως διὰ τῆς ὁργανώσεως τακτικῶν ἐσπερινῶν μαθημάτων καὶ διαλέξεων, καταρτισμοῦ βιβλιοθήκης, ἀριθμώσεως

30.000 περίπου τόμων, ιδρύσεως σχολείων ἀναλφαβήτων, καὶ πρὸ παντὸς διὰ τῆς ἐμφανίσεως ὑγιοῦς ἐλληνικοῦ καὶ χριστιανικοῦ φρονήματος.

Διὰ τὴν κοινωφελῆ αὐτῆς δρᾶσιν, ἡ Ἀκαδημία κρίνει καθήκον της νὰ ἐνισχύσῃ τὸ ἔργον τῆς συμπληρώσεως ἐφέτος ἐνενηκονταετῇ ἀπὸ τῆς ιδρύσεως δρᾶσιν Ἑταιρείας τῶν φίλων τοῦ Λαοῦ, διὰ τῆς ἀπονομῆς τοῦ ἀργυροῦ αὐτῆς μεταλλίου.

Παρακαλεῖται ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας τῶν φίλων τοῦ Λαοῦ κ. Ἐπαμεινώνδας Δεληγιάννης, ἀνεψιὸς τοῦ ἐκ τῶν ιδρυτῶν τῆς Ἑταιρείας ἀοιδίμου καθηγητοῦ τῆς ἱατρικῆς Κωνσταντίνου Δεληγιάννη, νὰ παραλάβῃ τὸ βραβεῖον τῆς Ἑταιρείας τῶν φίλων τοῦ Λαοῦ, τὴν ὁποίαν ἐκπροσωπεῖ.

Καὶ τώρα, παρὰ τὰς δυσχερείας τοῦ παρόντος, ἃς ἀτενίσωμεν πρὸς τὸ μέλλον μὲ πίστιν εἰς τὴν κατῆχουσιν τοῦ δικαίου, καὶ μὲ τὴν ἀκλόνητον πεποίθησιν ὅτι, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἡ αἰωνία Ἑλλάς θὰ συνεχίσῃ τὴν ἔνδοξον πορείαν τῆς τιμῆς καὶ τοῦ θριάμβου.